

Υπόθεση C-190/24**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου****Ημερομηνία καταθέσεως:**

7 Μαρτίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Conseil d'État (Γαλλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

6 Μαρτίου 2024

Αιτούσα:

Coyote System

Καθών:

Ministre de l'Intérieur et des outre-mer

Premier ministre

Αντικείμενο και στοιχεία της διαφοράς

- 1 Η εταιρία Coyote System άσκησε αίτηση ακύρωσης λόγω υπέρβασης εξουσίας ενώπιον του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία) για την ακύρωση του διατάγματος αριθ. 2021-468, της 19ης Απριλίου 2021, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου L. 130-11 του code de la route (κώδικα οδικής κυκλοφορίας) (στο εξής: προσβαλλόμενο διάταγμα).
- 2 Το άρθρο L. 130-11 του code de la route (κώδικα οδικής κυκλοφορίας) θεσπίστηκε με τον νόμο της 24ης Δεκεμβρίου 2019 για τον έλεγχο της κυκλοφορίας. Σκοπός του νόμου αυτού ήταν να αποτρέψει, για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, συμπεριφορές αποφυγής ορισμένων οδικών ελέγχων που διευκολύνονται με τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών υποβοήθησης του οδηγού ή υπηρεσιών πλοήγησης με εντοπισμό θέσης, οι οποίες καθιστούν δυνατή την πρόβλεψη ενός οδικού ελέγχου με σκοπό, ενδεχομένως, την αποφυγή του.

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (στο εξής: οδηγία 2000/31) προβλέπει τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία έχει ως στόχο την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, εξασφαλίζοντας την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας μεταξύ των κρατών μελών.

2. Η παρούσα οδηγία εξασφαλίζει την προσέγγιση, εφόσον χρειάζεται για την πραγματοποίηση του στόχου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ορισμένων εθνικών διατάξεων για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας οι οποίες αφορούν την εσωτερική αγορά, την εγκατάσταση των φορέων παροχής υπηρεσιών, τις εμπορικές επικοινωνίες, τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα, την ευθύνη των μεσαζόντων, τους κώδικες δεοντολογίας, τον εξώδικο διακανονισμό των διαφορών, τα μέσα έννομης προστασίας και τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών».

- 4 Το άρθρο 2, στοιχείο η΄, σημείο i, της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[...]

η) “συντονισμένος τομέας”: οι προϋποθέσεις που ισχύουν στα νομικά συστήματα των κρατών μελών προκειμένου για φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας ή υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, ανεξαρτήτως εάν πρόκειται για γενικές διατάξεις ή για διατάξεις σχεδιασμένες ειδικά για τον τομέα αυτό.

i) ο συντονισμένος τομέας αφορά απαιτήσεις προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται ο φορέας παροχής υπηρεσιών σχετικά με:

– την ανάληψη δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως προϋποθέσεις σχετικά με τα προσόντα, την έγκριση ή την κοινοποίηση,

– την άσκηση δραστηριότητας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως απαιτήσεις σχετικά με τη συμπεριφορά του φορέα παροχής υπηρεσιών, σχετικά με την ποιότητα ή το περιεχόμενο της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για τη διαφήμιση και τη σύναψη συμβάσεων, ή απαιτήσεις σχετικά με την ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών».

- 5 Το άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«1. Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας που παρέχει ένας φορέας εγκατεστημένος στο έδαφός του να τηρούν τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις του οι οποίες εμπίπτουν στο συντονισμένο τομέα.

2. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν, για λόγους που αφορούν το συντονισμένο τομέα, να περιορίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας οι οποίες προέρχονται από άλλο κράτος μέλος.

[...]

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν μέτρα κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 σε σχέση με συγκεκριμένη υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) τα μέτρα πρέπει:

i) να είναι αναγκαία για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

– δημόσια τάξη, ιδίως πρόληψη, έρευνα, διαπίστωση και δίωξη εγκλημάτων, στα οποία περιλαμβάνονται η προστασία των ανηλίκων και η καταπολέμηση της πρόκλησης μίσους λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας ή εθνικότητας, καθώς και οι παραβιάσεις της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που αφορούν μεμονωμένα πρόσωπα,

– προστασία της δημόσιας υγείας,

– δημόσια ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της προάσπισης της εθνικής ασφάλειας και άμυνας,

– προστασία του καταναλωτή, περιλαμβανομένου και του επενδυτή·

ii) να στρέφονται κατά μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας η οποία βλάπτει τους στόχους που αναφέρονται στο σημείο i) ή συνιστά σοβαρό κίνδυνο που απειλεί να βλάψει τους προαναφερόμενους στόχους·

iii) να είναι ανάλογα προς τους στόχους αυτούς·

β) πριν από τη λήψη των εν λόγω μέτρων και ανεξαρτήτως τυχόν δικαστικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των προκαταρκτικών διαδικασιών και ενεργειών που αναλαμβάνονται στα πλαίσια ποινικών ερευνών, το κράτος μέλος:

– έχει ζητήσει από το κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να λάβει μέτρα και το τελευταίο δεν έλαβε μέτρα ή τα μέτρα ήταν ανεπαρκή,

– έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 την πρόθεσή του να λάβει τέτοια μέτρα.

[...]».

- 6 Το άρθρο 14, παράγραφος 3, της οδηγίας 2000/31, το οποίο εφαρμόζεται στην περίπτωση παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας συνιστάμενη στην αποθήκευση πληροφοριών που παρέχονται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας, προβλέπει τα εξής:

«3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με τα νομικά συστήματα των κρατών μελών, να απαιτούν από τον φορέα παροχής υπηρεσιών να προβεί στην παύση ή στην πρόληψη παράβασης, ούτε θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν διαδικασίες για την απόσυρση των πληροφοριών ή την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε αυτές».

- 7 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31 προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν στους φορείς παροχής υπηρεσιών, για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στα άρθρα 12, 13 και 14, γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση δραστηρίας αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες».

- 8 Η αιτιολογική σκέψη 26 της οδηγίας 2000/31 έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας οδηγίας, να εφαρμόζουν το εθνικό ποινικό δίκαιο και ποινική δικονομία, προκειμένου να λαμβάνουν όλα τα ανακριτικά και λοιπά μέτρα που απαιτούνται για τη διαπίστωση και δίωξη αξιόποινων πράξεων, χωρίς να απαιτείται η κοινοποίηση των μέτρων αυτών στην Επιτροπή».

- 9 Η αιτιολογική σκέψη 47 έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλουν γενική υποχρέωση ελέγχου στους φορείς παροχής υπηρεσιών. Αυτό δεν αφορά τις υποχρεώσεις ελέγχου σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, και ειδικότερα δεν θίγει τυχόν εντολές των εθνικών αρχών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία».

- 10 Τέλος, η αιτιολογική σκέψη 48 έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να απαιτούν από τους φορείς παροχής υπηρεσιών, οι οποίοι φιλοξενούν πληροφορίες τις οποίες παρέχουν οι αποδέκτες των υπηρεσιών τους, να ασκούν καθήκοντα μέριμνας τα οποία ευλόγως μπορούν να αναμένονται εκ μέρους των και τα οποία προσδιορίζονται στο εθνικό δίκαιο, προκειμένου να αποκαλύπτονται και να προλαμβάνονται ορισμένες μορφές παράνομης δραστηριότητας».

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

- 11 Το άρθρο L. 130-11 του code de la route (κώδικα οδικής κυκλοφορίας) εισάγει διάταξη που προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής απαγόρευσης στους φορείς

εκμετάλλευσης ηλεκτρονικής υπηρεσίας υποβοήθησης του οδηγού ή υπηρεσίας πλοήγησης με εντοπισμό θέσης να αναμεταδίδουν, μέσω της υπηρεσίας αυτής, τις πληροφορίες που μεταδίδονται από χρήστες της εν λόγω υπηρεσίας σχετικά με ορισμένους οδικούς ελέγχους καθόσον η αναμετάδοση αυτή ενδέχεται να παράσχει σε άλλους χρήστες τη δυνατότητα να αποφύγουν τους εν λόγω οδικούς ελέγχους. Οι επίμαχοι οδικοί έλεγχοι απαριθμούνται εξαντλητικά και αφορούν λόγους συνδεδεμένους όχι μόνον με την οδική ασφάλεια αλλά και τη δικαστική αστυνομία στην περίπτωση που καταζητούνται οι δράστες σοβαρών ποινικών αδικημάτων.

- 12 Το άρθρο L. 130-12 του code de la route (κώδικα οδικής κυκλοφορίας) προβλέπει τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων σχετικά με την απαγόρευση της αναμετάδοσης.
- 13 Το διάταγμα αριθ. 2021-468 της 19ης Απριλίου 2021 (προσβαλλόμενο διάταγμα) προβλέπει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου L. 130-11 του code de la route (κώδικα οδικής κυκλοφορίας), ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό των οδών ή τμημάτων οδών που καλύπτονται από την απαγόρευση, τις λεπτομέρειες επικοινωνίας με τους φορείς εκμετάλλευσης ηλεκτρονικής υπηρεσίας υποβοήθησης του οδηγού ή υπηρεσίας πλοήγησης με εντοπισμό θέσης για την εφαρμογή της εν λόγω απαγόρευσης καθώς και τα μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που μεταδίδονται στους φορείς αυτούς.

Επιχειρήματα των διαδίκων

A. Coyote System

- 14 Η εταιρία Coyote System υποστηρίζει ότι η διάταξη περί απαγόρευσης της αναμετάδοσης που εξειδικεύεται με το προσβαλλόμενο διάταγμα αντιβαίνει στους σκοπούς της οδηγίας 2000/31. Ισχυρίζεται ότι το προσβαλλόμενο διάταγμα αντιβαίνει στην οδηγία 2000/31, καθόσον, αφενός, επιβάλλει στους φορείς εκμετάλλευσης που είναι εγκατεστημένοι εκτός Γαλλίας κανόνες που περιορίζουν την άσκηση της ελευθερίας τους για παροχή υπηρεσιών κατά παράβαση του άρθρου 3 της εν λόγω οδηγίας και δεν προηγήθηκε αυτού η διαδικασία που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο και, αφετέρου, επιβάλλει στους φορείς αυτούς γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν, η οποία αντίκειται στο άρθρο 15 της ίδιας οδηγίας.

B. Ministre de l'Intérieur et des outre-mer (Υπουργός εσωτερικών και υπερπόντιων εδαφών)

- 15 Ο ministre de l'Intérieur et des outre-mer (Υπουργός εσωτερικών και υπερπόντιων εδαφών) ζητεί να απορριφθεί η αίτηση ακύρωσης. Υποστηρίζει ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως είναι αβάσιμοι.

Σκεπτικό της απόφασης περί παραπομπής

- 16 Με την απόφασή του, της 9ης Νοεμβρίου 2023, [Google Ireland κ.λπ.](#)(C-376/22, EU:C:2023:835), το Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 42 έως 44 της απόφασης αυτής, ότι «η οδηγία 2000/31 στηρίζεται στην εφαρμογή των αρχών του ελέγχου στο κράτος μέλος καταγωγής και της αμοιβαίας αναγνώρισης και, ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του συντονισμένου τομέα τον οποίο ορίζει το άρθρο 2, στοιχείο η΄, της οδηγίας, οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας ρυθμίζονται μόνο στο κράτος μέλος στου οποίου το έδαφος είναι εγκατεστημένοι οι φορείς που παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές», για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι «[κ]ατά συνέπεια, αφενός, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος ως κράτος μέλος καταγωγής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας να ρυθμίσει τις υπηρεσίες αυτές και, ως εκ τούτου, να προστατεύσει τους σκοπούς γενικού συμφέροντος που μνημονεύονται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο α΄, σημείο i, της οδηγίας 2000/31» και ότι «[α]φετέρου, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος, ως κράτος μέλος προορισμού των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, να μην περιορίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών αυτών απαιτώντας την τήρηση πρόσθετων υποχρεώσεων οι οποίες εμπíπτουν στον συντονισμένο τομέα και έχουν θεσπιστεί από αυτό». Βάσει του σκεπτικού αυτού, το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 60, ότι «το άρθρο 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι δεν εμπíπτουν στα “μέτρα που στρέφονται κατά συγκεκριμένης υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας”, κατά τη διάταξη αυτή, γενικά και αφηρημένα μέτρα τα οποία αφορούν μια περιγραφόμενη με γενικούς όρους κατηγορία συγκεκριμένων υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας και εφαρμόζονται αδιακρίτως σε κάθε φορέα παροχής της εν λόγω κατηγορίας υπηρεσιών».
- 17 Η απάντηση που πρέπει να δοθεί στους λόγους ακυρώσεως που προβάλλει η Coyote System εξαρτάται από τις απαντήσεις που πρέπει να δοθούν στα προδικαστικά ερωτήματα που τίθενται κατωτέρω. Το Conseil d’État (Συμβούλιο της Επικρατείας) εκτιμά ότι τα προδικαστικά ερωτήματα αυτά είναι καθοριστικά για την επίλυση της διαφοράς επί της οποίας πρέπει να αποφανθεί και παρουσιάζουν σοβαρή δυσκολία ερμηνείας.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 18 Το Conseil d’État (Συμβούλιο της Επικρατείας) αναστέλλει την εκδίκαση της αιτήσεως ακυρώσεως της εταιρίας Coyote System μέχρις ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί επί των ακόλουθων προδικαστικών ερωτημάτων:
- α) Πρέπει να θεωρηθεί ότι η απαγόρευση που επιβάλλεται στους φορείς εκμετάλλευσης ηλεκτρονικής υπηρεσίας υποβοήθησης του οδηγού ή υπηρεσίας πλοήγησης με εντοπισμό θέσης να αναμεταδίδουν μέσω της υπηρεσίας αυτής κάθε μήνυμα ή ένδειξη που αποστέλλεται από τους χρήστες και που θα μπορούσε να παράσχει σε άλλους χρήστες τη δυνατότητα να αποφύγουν ορισμένους οδικούς ελέγχους εντάσσεται στον «συντονισμένο τομέα», όπως καθορίζεται στην οδηγία

2000/31/EK, παρόλο που, μολονότι αφορά την άσκηση δραστηριότητας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, καθόσον συνδέεται με τη συμπεριφορά του φορέα παροχής υπηρεσιών, την ποιότητα ή το περιεχόμενο της υπηρεσίας, δεν αφορά εντούτοις την εγκατάσταση των φορέων παροχής υπηρεσιών, τις εμπορικές επικοινωνίες, τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα, την ευθύνη των μεσαζόντων, τους κώδικες δεοντολογίας, τον εξώδικο διακανονισμό των διαφορών, τα μέσα έννομης προστασίας ή τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, και συνεπώς δεν αφορά κανένα από τα αντικείμενα που διέπονται από τις διατάξεις εναρμονίσης του κεφαλαίου II της εν λόγω οδηγίας;

β) Πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απαγόρευση αναμετάδοσης που αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στο να αποτρέψει την αποφυγή των οδικών ελέγχων από άτομα που καταζητούνται για κακουργήματα ή πλημμελήματα ή συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των απαιτήσεων που διέπουν την άσκηση δραστηριότητας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας και τις οποίες ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιβάλει σε φορείς παροχής υπηρεσιών που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος, παρόλο που η αιτιολογική σκέψη 26 της οδηγίας διευκρινίζει ότι η τελευταία δεν αναιρεί τη δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν το εθνικό ποινικό δίκαιο και την ποινική δικονομία, προκειμένου να λαμβάνουν όλα τα ανακριτικά και λοιπά μέτρα που απαιτούνται για τη διαπίστωση και δίωξη αξιόποινων πράξεων;

γ) Πρέπει το άρθρο 15 της οδηγίας 2000/31/EK, το οποίο απαγορεύει την επιβολή μιας γενικής υποχρέωσης ελέγχου στους φορείς παροχής των συναφών υπηρεσιών, πέραν των υποχρεώσεων που ισχύουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται στην εφαρμογή διάταξης που προβλέπει απλώς ότι μπορεί να επιβάλλεται η υποχρέωση στους φορείς εκμετάλλευσης ηλεκτρονικής υπηρεσίας για την υποβοήθηση του οδηγού ή υπηρεσίας πλοήγησης με εντοπισμό θέσης να μην αναμεταδίδουν μεμονωμένα, στο πλαίσιο της υπηρεσίας αυτής, ορισμένες κατηγορίες μηνυμάτων ή ενδείξεων, χωρίς ο φορέας εκμετάλλευσης να πρέπει να λάβει γνώση του περιεχομένου τους;